

FILOZOFIJA RELIGIJE

Karl Marx (1818 – 1883)

Životopis

Karl Marx rođen je 5. svibnja 1818. godine u Trieru, kao sin imućnog pravnika iz poznate židovske obitelji. Stekao je klasično obrazovanje; studirao je pravo, povijest i filozofiju u Bonnu i Berlinu. Doktorirao je na području filozofije na sveučilištu u Jeni.

Marx se 1842. prihvaća uređivanja lista *Rheinische Zeitung* i objavljuje niz političkih članaka. Od tada datira i njegovo opsesivno bavljenje društvenim reformama te prihvaća i razvija ideje komunizma. Sredinom četrdesetih godina otpočinje stalno prijateljstvo s Friedrichom Engelsom. Jedno vrijeme boravio je u Francuskoj, odakle biva istjeran. Od 1849. nastanjuje se u Londonu gdje živi do kraja života.

Za života je cijenjen tek u užim krugovima komunističkih aktivista, oglašen «Darwinom ekonomije». Marx je svoju slavu stekao tek u 20. st. kada je njegov nauk bio prihvaćen ne samo od niza filozofa, nego i od komunističkih političkih pokreta. Umro je u Londonu, 14. ožujka 1883. godine.

Poznatija Marxova djela su: **Manifest komunističke stranke** (1848), **Njemačka ideologija** (1846), **Bijeda filozofije** (1847), **Kapital** (1867), **Teorije o višku vrijednosti** (1910)...

Značajke Marxove filozofije

Budući da je Marxa najviše zaokupljala tema ekonomije i ekonomskog procesa, ovoj temi posvetio je i najviše vremena i prostora u svojim djelima. U djelu *Kapital* Marx naučnom analizom pokazuje kako nagomilani kapital industrijalaca nastaje eksploatacijom proletarijata. Ključni pojam je višak vrijednosti, onaj dio vrijednosti proizvoda koji ne pripada radniku, već se smatra profitom. Naime, poslodavac ili kapitalist unajmljuje radnika pod uvjetom da on proizvodi višak vrijednosti iznad one količine koja je potrebna za kontinuitet života i očuvanje snage.

Tako se pojavljuje privatno vlasništvo kao ono što ove individue razdvaja jednu od druge. *Mehanizam cijena svemu daje cijenu i ona postepeno zamjenjuje vrijednost*¹. Uslijed toga javlja se otuđenje i osjećaj praznine u ljudskom životu.

Marx je ubijeden da će nakon revolucije mnogi oblici alijenacije kojima ljudi sada podliježu nestati. Tada će se ekonomska produktivnost povećati, a ekonomska kriza bit će dio prošlosti.

Kao rezultat revolucije proizlazi **komunizam**. To se ne odnosi na društveno-ekonomsku formaciju, nego na povratak čovjeka samom sebi. Time se Marxov komunizam bitno razlike od svakog oblika primitivnog komunizma koji se zadovoljava ukidanjem privatnog vlasništva.

Pravi se komunizam javlja kao potpuno ostvarenje ontološkog jedinstva između čovjeka, prirode i drugih ljudi. *U epohi komunizma, dakle, priroda će se humanizirati, a čovjek naturalizirati*². Sav će ljudski život biti usmjeren na proizvodnju radi proizvodnje.

O Marxovom stavu prema religiji detaljnije se govori u daljnjem izlaganju.

Uvod

Kako se može zapaziti većina Marxovih djela posvećena je ekonomiji, proizvodnji, radu te politici, ne može se nikako zaobići tema **religije**. Marxova redukcija teološke tematike na ontološko – humanističku osnovu prisutna je već u doktorskoj disertaciji o Demokritu i Epikuru. Nastavljajući Prometejevu misiju koji je bogovima ukrao vatru da usreći ljude, Marx proglašava ljudsku samosvijest «vrhovnim božanstvom» i time svrgava s povlaštenog položaja «sve bogove na nebu i na zemlji». Njegov prometejski ateizam nema u vidu kršćanskog Boga. «Bog» znači za nj transcendentalno hipostaziranu bit čovjeka, a po povijesnoj ulozi neku maglovitu apsolutnu veličinu.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

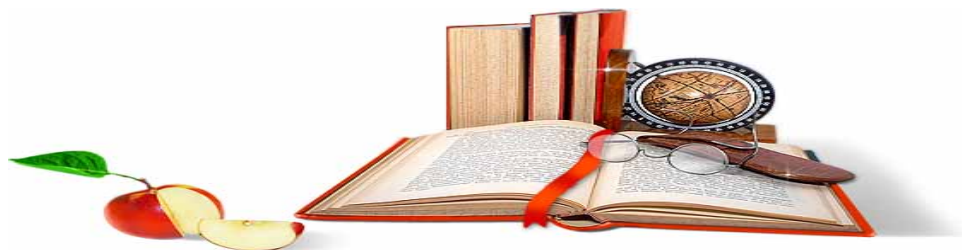
---

¹ Riz, Viljem, **Filozofija i religija, rečnik**, Beograd, 2004. str. 515.

² Vereš, Tomo, **Filozofsko-teološki dijalog s Marxom**, Zagreb, 1973., str. 130.

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO SEMINARSKI, DIPLOMSKI ILI MATURSKI RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U BAZI NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU IZRADA RADOVA. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM FORUMU ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com